

Міжнародна
організація
праці

КОНФЕДЕРАЦІЯ
РОБОТОДАВЦІВ
УКРАЇНИ

 РАЗОМ

Belgium

partner in development

Огляд національної та міжнародної практики підвищення рівня інклюзивності на ринку праці

Цей випуск охоплює 1 – 30 жовтня 2025 року й аналізує понад 50 урядових рішень, досліджень та корпоративних кейсів з України, Німеччини, Польщі, Словенії, США, Китаю та Бразилії.

Діяльність української національної мережі «РАЗОМ»

Проект [«Разом долаємо бар'єри»](#) Конфедерації роботодавців України став номінантом найпрестижнішої у сфері управління персоналом Премії **HR-Brand 2025**. На єдиній платформі «Разом» було зібрано найбільший систематизований обсяг знань про працевлаштування людей з інвалідністю і навчальний курс, який допоможе компаніям підготувати фахівців з інклюзивності. Конфедерація створила перший в країні [посібник](#), який є покроковою інструкцією з прикладами вирішення різних питань — від організації пошуку кандидатів працівників з інвалідністю до їх працевлаштування, встановлення робочого режиму та звільнення. [Детальніше...](#)

Конфедерація роботодавців представила HR-спільноті проєкт зі сприяння працевлаштування людей з інвалідністю **«Разом долаємо бар'єри»**. «Наша місія – допомагати бізнесу бути соціально відповідальним, конкурентоспроможним і готовим до викликів сучасності. Одним із головних пріоритетів діяльності Конфедерації роботодавців України є створення інклюзивного ринку праці», – розповіла Оксана Медведська, виконавча директорка Конфедерації роботодавців України. [Детальніше...](#)

ГЛОБАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ

Глобальна мережа з бізнесу та інвалідності Міжнародної організації праці проаналізувала наслідки застосування штучного інтелекту (ШІ) у процесах найму та управління працею людей з інвалідністю. Стратегія орієнтована на глобальні компанії та HR-фахівців і має на меті підтримати їх у створенні більш інклюзивного та рівноправного робочого середовища. Серед основних ризиків – упередження в алгоритмах, що можуть дискримінувати людей з обмеженими можливостями; недоліки в доступності ПЗ та обладнання; ризик посилення цифрового розриву. [Детальніше...](#)

УКРАЇНА

Міністерство освіти і науки України спільно з міжнародною програмою «Партнерство за сильну Україну» (PFRU) оголосили конкурс на закупівлю сучасного обладнання для профтехів. Відбір ведеться за наявністю приміщень, локальної потреби в спеціалістах і готовності закладів до партнерства. До 12 профтехів можуть отримати до 2,1 млн грн кожен. [Детальніше...](#)

В Україні стартує масштабна цифровізація ринку праці зі системою «Обрій». Система дозволить громадянам зареєструвати статус безробітного, оформити допомогу по безробіттю, офіційно звільнитися на тимчасово окупованих територіях, отримати грант на навчання або підтвердження кваліфікації.

Платформа інтегрується з Пенсійним фондом, Держцентром зайнятості та іншими реєстрами для безпаперової взаємодії. Це рішення покликане подолати застарілі бізнес-процеси, брак цифрових сервісів та дефіцит інформації для аналізу й прогнозування тенденцій на ринку праці.

«Обрій» стане частиною більшого плану: одночасно розробляється Національна стратегія зайнятості та оновлюються норми трудового законодавства, щоб забезпечити узгодженість цифрових процесів із сервісною моделлю «Дії». [Детальніше...](#)

В Україні відбувається комплексне вдосконалення державних електронних сервісів, законодавства та інклюзивних ініціатив у різних сферах. Єдина державна електронна система відтепер обов'язково міститиме чек-лист доступності для людей з інвалідністю та маломобільних груп. Архітектори і проєктувальники заповнюватимуть цей інструмент, що підвищить прозорість та безбар'єрність у проєктуванні. [Детальніше...](#)

В Україні наразі бракує приблизно 8,6–8,7 мільйона працівників. Директорка Міжнародної організації праці в Україні Аїда Ліндмаєр радить заповнити цю прогалину шляхом створення належних умов праці та гідної оплати, щоб заохотити внутрішню міграцію українців із-за кордону, а не залучати масові потоки з Пакистану чи Непалу. [Детальніше...](#)

В Україні високий попит на профтехосвіту: майже 70% випускників працевлаштовані за фахом. За даними Міністерства освіти та Фонду

міжнародної солідарності, у 2023 році 68,3% випускників профтехів вже працюють, причому понад 62% — за спеціальністю.

87% опитаних використовують здобуті знання на практиці, а 7 із 10 задоволені своєю роботою й не планують змінювати її. Більш того, 67% знаходять перше місце роботи менш ніж за місяць після випуску. [Детальніше...](#)

Уряд планує впровадити гнучкі механізми підтримки ветеранів під час суспільно корисних робіт. Ветерани отримуватимуть зарплату до 16 000 грн (приблизно \$430) на місяць. Роботодавці, які працевлаштовують ветеранів мінімум на рік, матимуть 100% компенсації витрат на зарплату протягом перших шести місяців, але не більше 1,5 мінімальних зарплат (≈ 10 050 грн або ≈ \$270). Фахівці з підтримки ветеранів матимуть право від імені ветерана (за згодою) подавати заяву про отримання статусу безробітного та супроводжувати процес оформлення грантів, навчання й ваучерів. [Детальніше...](#)

За даними Інституту демографії імені Михайла Птухи, на підконтрольних територіях України нині проживає близько 28–30 млн осіб. Ще приблизно 4,3 млн українців перебувають у країнах ЄС, близько 1 млн – у Великій Британії, США, Канаді та Латинській Америці. Дані про окуповані території відсутні через неможливість точного обліку.

Головні фактори, які вплинуть на рішення біженців повертатися, — **це рівень безпеки, умови проживання та наявність житла в Україні, а також стан адаптації за кордоном і близькі родичі на батьківщині.** [Детальніше...](#)

ЄС і МОП запускають інклюзивну модернізацію українського ринку праці. Головні напрямки: модернізація ринку праці через інституційне нарощування спроможностей і розвиток ефективного соціального діалогу, підтримка зайнятості молоді в рамках ініціативи ЄС «Гарантія для молоді», розвиток інклюзивної політики (залучення жінок, молоді, внутрішньо переміщених осіб, людей з інвалідністю, ветеранів). [Детальніше...](#)

Українську молодь, яка понад три роки проживає за кордоном, при виборі повернення додому орієнтується на фактор безпеки, якості життя, перспективи. Серед бар'єрів – закриті кордони, невизначеність із працевлаштуванням і побоювання щодо корупції та бюрократії. [Детальніше...](#)

Компанія «Аврора мультимаркет» розбудовує внутрішню ветеранську політику. На посаду керівника ветеранського напрямку рекомендується

залучати ветерана, щоб забезпечити «рівний рівному» підхід і уникнути комунікаційного розриву. Визначення ветерана базується на законі «Про статус ветеранів війни...», до групи належать учасники бойових дій, особи з інвалідністю внаслідок війни та учасники війни. Створено корпоративний чат для взаємодії, розділено канали для оголошень та обговорень, розроблено прості інструкції для кожної послуги. Запроваджено базовий курс з основ військової структури та термінології, щоб підвищити розуміння ветеранського досвіду серед колег. Рекомендовано заходи на вшанування побратимів, меморіали, хвилини мовчання. Принцип честі й довіри: обіцянки мають збігатися з діями. [Детальніше...](#)

ПОЛЬЩА

Зворотний тренд трудової міграції: поляки масово повертаються з Німеччини. За даними Федерального статистичного управління Німеччини, у 2024 році Німеччину залишили близько 95 000 польських працівників, а прибули лише 84 000 (на 22 000 менше, ніж роком раніше). Така ситуація виникла через покращення економічної ситуації в Польщі, зниження інфляції до 2,9%, зростання середньої заробітної плати в корпоративному секторі на 7,5% та підвищення купівельної спроможності на майже 5%.

Ключові інструменти польського уряду: зменшення податку на доходи для тих, хто жив за кордоном щонайменше 3 роки. Діє програма оплачуваних стажувань для молодих фахівців польської діаспори в ЄС, Великій Британії, США та Канаді. [Детальніше...](#)

США

Університети в США намагаються пом'якшити шок від виходу випускників на ринок праці і скоротити безробіття випускників за рахунок профорієнтаційних програм, проте рівень безробіття зріс на 3%.

Університети (зокрема Університет Айови, Небраски — Лінкольн, Айова Стейт) переходять на систему кар'єрного консультування з першого курсу. Фахівці радять одночасно опрацьовувати декілька планів, активно використовувати особисті контакти, волонтерські та дослідницькі проекти, підробіток, щоб виділитися на фоні «приводних» досвідчених працівників.

Зміна безробіття випускників: +1,34 в. п. до 4,59 %, очікуваний строк пошуку першої роботи — щонайменше 6 місяців. Випускники в середньому

заробляють на 66% більше, ніж ті, хто не має вищої освіти, але 2/3 громадян вважають, що чотирирічний диплом не виправдовує витрат. [Детальніше...](#)

У США все частіше страждають на «проксі-помилки» — ситуації, коли моделі штучного інтелекту успішно проходять стандартизовані тести, але провалюють реальні професійні завдання. ШІ вирівнюється з людьми на іспитах з права (тести з вибором відповіді, короткі відповіді та есе), але не може виконати навіть базові юридичні процедури: кількох адвокатів уже оштрафовано за подання в суді документів, створених ШІ, у яких наведено неіснуючі прецеденти. Ключовим викликом залишається створення надійних, всеосяжних і незалежних від формальних тестів методик оцінки ШІ. Їхнє впровадження сприятиме підвищенню довіри до автоматизованих систем, зменшенню ризиків юридичних помилок та підвищить ефективність правничої галузі, що позитивно вплине на економічну інклюзію, якість послуг та стабільний розвиток. [Детальніше...](#)

У США, зокрема в технологічному кластері Кремнієвої долини, дедалі більшого поширення набуває практика понаднормової роботи за моделлю 996 (9:00–21:00, шість днів на тиждень; 72-годинний тиждень) і навіть до 100 годин щотижня попри збільшення запровадження ШІ.

Компанії активно повертають співробітників в офіси та очікують від них «повної віддачі». У Сан-Франциско зросли замовлення корпоративної їжі у вихідні, що свідчить про ненульовий баланс «робота–життя». Стартап Sonatic вимагав від кандидатів працювати без вихідних в обмін на безкоштовне житло та підписку на сервіс знайомств. Дехто з провідних дослідників ШІ повідомляє про графік «0–0–2» (працюють із опівночі до опівночі з двогодинною перервою на вихідні). [Детальніше...](#)

Безкоштовна програма в Детройті підтримує повернення жінок на ринок праці. Для них пропонують безкоштовний чотиритижневий курс для жінок, які прагнуть повернутися до роботи. Ініціатива діє з 1980-х років і охоплює заняття двічі на тиждень. У фокусі — практичні навички (написання резюме, робота з LinkedIn, комп'ютерні курси для підвищення цифрової грамотності) та емоційна підтримка (стратегії подолання стресу, пояснення розривів у трудовій біографії). [Детальніше...](#)

СЛОВЕНІЯ

Словенія запускає субсидії €700-740 на місяць для працевлаштування безробітних у великих компаніях (з чисельністю працівників від 250). Компанії отримують субсидії, якщо збережуть робоче місце щонайменше 12 місяців. [Детальніше...](#)

У Словенії зареєстровано найнижчий показник з часу здобуття незалежності. Через кадровий дефіцит держслужба також видає дозволи на роботу іноземцям. [Детальніше...](#)

БРАЗИЛІЯ

Муніципальна програма в Бразилії стимулює працевлаштування самотніх матерів. Пропонується надавати податкові пільги (зниження податку на послуги і на власність) та пріоритету в муніципальних закупівлях компаніям, які візьмуть на роботу мам-одиначок.

Роботодавці повинні найняти матерів, прийняти їх на стажування або за програмою «молодий працівник», утримуючи не менше 2% усього штату саме з цього контингенту. Для них мають бути організовані внутрішні тренінги, гнучкий графік або опцію віддаленої роботи. [Детальніше...](#)

У Бразилії дедалі більше людей віком понад 60 років повертаються на ринок праці або відкривають власний бізнес. Серед ініціатив і програм, які сприяють цьому: професійна перепідготовка на базі SENAC та онлайн-курсах LinkedIn Learning, проєкт «Університет відкритий для третього віку», щорічний «Форум вікової різноманітності» в Бразилія, муніципальна програма «Нова праця» в Сан-Паулу. [Детальніше...](#)

У Бразилії сектор супермаркетів зіштовхується з гострим браком кадрів: за оцінками, відкрито близько 350 000 вакансій. Щоб залучити молодь та випускників обов'язкової військової служби, Асоціація бразильських супермаркетів (Abrás) уклала партнерство з Бразильською армією. Спільна ініціатива передбачає картування навичок та професійних профілів колишніх військовослужбовців, а також пропозицію послуг з кар'єрного супроводу та професійного зростання.

Крім того, галузь робить ставку на старших працівників: запрошує людей віком понад 60 років і лобіює створення гнучких форматів трудового договору. [Детальніше...](#)

АВСТРІЯ

У Австрії шукають інструменти для збільшення зайнятості осіб віком 60+. Пропонується запровадити бонуси за працевлаштування людей 60+, коли підприємства будуть отримують фінансові стимули, а за відмову – штрафи. Опитування 25 000 австрійських фірм (понад 20 працівників) показало, що понад 25% не мають у штаті жодного співробітника старше 60 років. Лише 40% працівників залишаються на роботі до офіційного пенсійного віку, решта йде в безробіття або хворобу. [Детальніше...](#)

ІТАЛІЯ

Італія готується видати майже півмільйона робочих віз для боротьби з дефіцитом кадрів. З 2026 до 2028 року уряд планує видати майже 500 000 нових робочих віз для мігрантів із країн поза меж ЄС. Це вже другий подібний крок за правління прем'єрки Джорджа Мелоні: раніше між 2023 та 2025 роками заплановано видати понад 450 000 дозволів на роботу. [Детальніше...](#)

НІМЕЧЧИНА

Для підтримки зайнятості людей старшого віку у Німеччині створили стартап Senior Connect, який пропонує безкоштовний сервіс для пенсіонерів і фахівців 50+. Переваги: підтримка в оформленні резюме відповідно до сучасних стандартів, тренування проведення інтерв'ю за допомогою штучного інтелекту, аналіз навичок, пошук нетипових професійних ролей (наприклад, муляр → консультант у будівельному маркеті), гнучкі контракти для пенсіонерів і повна зайнятість для 50–55 років. На сьогодні в базі Senior Connect вже близько 100 000 користувачів. [Детальніше...](#)

ТАЙВАНЬ

Тайвань переживає гострий кадровий дефіцит на тлі рекордно низького безробіття (3,30 % у травні, найнижчий показник за 25 років) і стрімкого старіння населення. Країна реалізує новий Південний курс (New Southbound Policy), спрямований на залучення працівників із Південно-Східної Азії та обмін тайванськими фахівцями, але ігнорує проблему відтоку власних мігрантів. Очікуваний дефіцит робочих місць до 2030 року — 400 000 осіб. [Детальніше...](#)

ГРЕЦІЯ

У Греції громадян віком від 65 років та людей із інвалідністю навчають навичкам використання нових технологій: інтернет-комунікації, соціальних мереж, електронних державних сервісів (gov.gr) та проведення онлайн-платежів. Серед викликів – подолання цифрового розриву та необхідність стрімкішого розвитку у багатьох сферах із врахуванням соціальної чутливості. [Детальніше...](#)

* * *

Дослідження проведено Конфедерацією роботодавців України в рамках проекту «Створення консультативної системи щодо інтеграції осіб з інвалідністю на робочі місця», який реалізується за підтримки Проєкту Міжнародної організації праці за фінансування Уряду Бельгії «Підтримка МОП України: запобігання трудової експлуатації та торгівлі людьми, підтримка розвитку підприємництва та інституційна підтримка соціальних партнерів» та Проєкту Міжнародної організації праці «Сприяння інклюзивному та сталому відновленню в Україні через соціальний діалог».